

KÖNYVTÁRI MUNKA

Könyvtári mérések – a vezetés eszköze

A könyvtári költségvetések megszorítása követelően írja elő, hogy a könyvtárvezetőség gondosan megnézze, mire és hogyan költik a pénzt. Az ellenőrzés eszközei a különböző mérések. Kívánatos, hogy ezeket maguk a könyvtárak, külső beavatkozás nélkül, megállapított kritériumok szerint láthassák el. A teljesítmények mennyiségi mérése eszköz, ésszerűen használva igen hasznos eszköz, de tulbecsülni nem szabad, tehát tisztában kell lenni teljes hatásával és következményeivel. Például a forgalom adatainak, mint a teljesítmény legfőbb mutatójának szemlélése, egyetlen szolgáltatás tulhangsúlyozása. Kérdéses stratégia ez és nem ad teljes képet a munkáról.

Az elmúlt években tanulmányok sora jelent meg a statisztikai technikáról és az operációkutatás könyvtári alkalmazásáról, de kevés könyvtáros rendelkezik kellő matematikai ismerettel, hogy alkalmazhassa ezeket a módszereket. A teljesítmények méréséhez néhány kérdést tisztázni kell:

egyértelműen kell az adatokat meghatározni, pl. mi a kötet, a tekercs, a szakképzett személyzet stb.;

a mérésekhez szükséges adatokat maguk a könyvtárosok tudják összegyűjteni;

az adatgyűjtemény legyen alkalmas a mintavétel módszerének alkalmazására;

a mérési kritériumok legyenek differenciáltak az egyes könyvtárakban;

a mérések értelmezését a gyakorló könyvtárosok is elvégezhessek;

az adatgyűjtemény szolgáljon eszközként a vezetésnek és adjon alapot a döntésekhez.

Két statisztikai módszert lehet jól hasznosítani az aktivitási szint méréséhez: a mintavételt és a valószínűséget. A mintavétel lehetőséget ad a gyors és olcsó adatgyűjtésre. A valószínűség egyszerűen bizonyos események megtörténésének lehetősége. A valószínűséget százalékra is át lehet számolni.

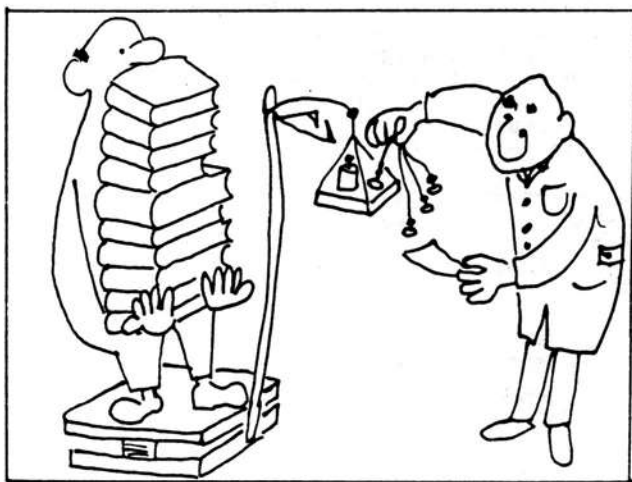
Az új mérési módszerek alkalmazását néhány példa illusztrálja, többek között felhasználható annak vizsgálatára, mi van meg az állományban az új irodalomból és ebből mennyi hozzáférhető. Vizsgálható, hogy az olvasók mennyi időt töltenek el a könyvtárban. A kölcsönzött kötetek mérése régen ismert, kevésbé mérték eddig a helybenolvasás forgalmát, pedig hasznos. A felszerelések, gépek tényleges és poten-

ciális használatának mérése fontos adatot adhat az új berendezések vételéhez.

A rendszer nem orvosol mindent, semmilyen módszer vagy eszköz nem pótolhatja a józan ésszt. De ez a mérési módszer információkhoz juttat, amelyeknek alapján dönteni lehet.

/Library Journal, 98.k. 22.sz. 1973. p.3605-3607./

Faragó Lászlóné

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Műszaki Szekciójának ülése

Az MKE Műszaki Könyvtáros Szekciója 1974. május 23-án tartotta meg havi összejövetelét.

Első napirendi pontként BÜJTÖS Árpád, a Szekció vezetőségének tagja ismertette a tagsággal a Szekció legfrissebb híreit. A szekció-ülés előadás témája: az UNESCO tevékenysége különös tekintettel a könyvtárakra, illetve a dokumentációra volt, melyet dr.LÁZÁR Péter, az ÖMKDK főigazgatója tartott meg.

Dr.LÁZÁR Péter előadásában ismertette az UNESCO szervezeti felépítését, illetve szerepét a dokumentáció, a könyvtárügy és a levéltári ügyek területén. Értékes előadását a résztvevők élénk érdeklődése kísérte.